

Das Adysh-Tetraevangelium

Neu übersetzt und mit altgeorgischen Paralleltexten verglichen

von

Joseph Molitor

Johannes 17—21

17,1 Hoc loquebatur Iesus, et aspexit (= aspicere-fecit) oculos suos ad-(super)caelum, et dixit: Pater, pervenit (*verb.* perventum est)¹ tempus (= hora)², glorifica Filium tuum, ut Filius quoque tuus glorificet te. 2 Sicut³ tradidisti⁴ potestatem super omne⁵ carnale⁵, ut omne, quod tradidisti⁶ illi, tradat illis vitam aeternam⁷, 3 Ut agnoscant⁸ te solum verum Deum, et quem misisti Iesum Christum (k'riste)⁹. 4 Ego te glorificavi¹⁰ super terram, opus consummavi quod commodavisti mihi ut faciam. 5 Et nunc glorifica me, Pater, tecum¹¹ gloriā illā quam habebam¹² praevie¹³ [usque] ad confectionem (= creationem) regionis (= mundi) ex (= a) te¹³. 6 Manifestavi nomen tuum hominibus, quos commodavisti mihi ex regione (= de mundo)¹⁴. Tui fuerunt, et mihi¹⁵ commodavisti illos solum¹⁵, et verbum tuum conservaverunt (*aor.*)¹⁶. 7 Nunc sciunt¹⁷, quia omne¹⁸ quid (= quod) commodavisti mihi¹⁸, 8 tradidi¹⁹ illis¹⁹; et illi²⁰ exceperunt vere²⁰ quoniam²¹ ex (= a) te veni²², et²³ crediderunt quoniam²⁴ tu misisti me. 9 Nunc²⁵ ego propter illos te-oro²⁶, et²⁷ non-tamen propter regionem (= mundum) te-oro²⁸, sed propter hos²⁹, quos commodavisti mihi, quia tui sunt. 10 Et meum³⁰ omne tuum est, et tuum meum-est³¹, et glorificatus sum ego super³² illos. 11 Et ego³³ non-iam sum in-regione (= in mundo)³⁴, et hi in-regione³⁵ sunt, et ego ad-te eo³⁶. Pater (*voc.*), sanctos (*praed.*)³⁷ <per>custodi hos nomine tuo, quo³⁸ commodavisti mihi, ut sint unum (*praed.*)³⁹ sicut nos unum (*praed.*) sumus⁴⁰. 12 Dum⁴¹ fui in-regione hac⁴², ego <per>custodivi⁴³ illos nomine tuo. Quo (!)⁴⁴ commodavisti mihi <per>custodivi illos⁴⁵; et nemo ex illis periit, at (= nisi) liber (= filius)⁴⁶ perditionis⁴⁷, ut

¹ pervenit (*aor.*) OT. — ² + meum Tb. — ³ + ese OT. — ⁴ commodavisti illi OT. — ⁵ omnia carnalia OT. — ⁶ commodavisti OT. — ⁷ + et haec est vita aeterna OT. — ⁸ noverint OT. — ⁹ k'ristē OT. — ¹⁰ glorificavi te OT. — ¹¹ cum temetipso OT. — ¹² habebam (+ ego Op) coram te OT. — ¹³ antequam esset mea (= priusquam essem) in-regione hac OT. — ¹⁴ + hac OT. — ¹⁵ mihi-commodavisti illos: om solum OT. — ¹⁶ ab-eis-conservatum-est (= conservaverunt *perf.*) OT. — ¹⁷ ab-iis-agnitum-est (= agnoverunt) OT. — ¹⁸ omnia quae commodavisti mihi (mihi-commodavisti Tb) ex (= a) te sunt OT. — ¹⁹ quia verba tua quae commodavisti mihi tradidi illis OT. — ²⁰ illi sumpserunt et agnoverunt vere OT. — ²¹ quia OT. — ²² provi OT. — ²³ om et Tb. — ²⁴ quia OT. — ²⁵ om nunc OT. — ²⁶ te-precor OT. — ²⁷ om et Op. — ²⁸ te-interrogo OT. — ²⁹ illis OT. — ³⁰ eorum Op; tuum (*pl.*) Tb. — ³¹ meum est OT. — ³² inter OT. — ³³ om ego OT. — ³⁴ + hac OT. — ³⁵ in regione OT. — ³⁶ venio OT. — ³⁷ sancte (*voc.*) OT. — ³⁸ quos OT. — ³⁹ cum-unitate OT. — ⁴⁰ om unum sumus OT. — ⁴¹ ubi (*temp.* = quando) OT. — ⁴² cum illis OT. — ⁴³ custodiebam OT. — ⁴⁴ quos OT. — ⁴⁵ om illos OT. — ⁴⁶ filius OT. — ⁴⁷ *verb.* perdendi (= perditionis) OT. —

consummaretur scriptum (= Scriptura)⁴⁸. 13 Nunc autem⁴⁹ ad-te eo, et hoc eis-loquor in-regione⁵⁰ hac⁵⁰, ut habeant⁵¹ gaudium meum⁵² cum semetipsis (*verb.* cum capitibus suis)⁵³. 14 Ego tradidi illis verbum tuum⁵⁴, et regio (= mundus) odio-habuit (*verb.* odit *aor.*) illos, quia non ex regione hac sunt⁵⁵, sicut ego non ex regione sum⁵⁶. 15 Non⁵⁷ autem hoc[-modo] teprecor quomodo-forte [as]sumantur (= tollantur *aor.*)⁵⁷ ex regione, sed ut <per>custodias hos⁵⁸ ex (= a) malo. 16 Ex regione hac⁵⁹ non sunt, sicut ego non⁶⁰ ex regione sum⁶⁰. 17 Sanctos fac (= sanctifica) hos veritate, quia tuum verbum⁶¹ veritas⁶¹ est. 18 Sicut me misisti⁶² ad-regionem (= in mundum), et⁶³ ego quoque emittam⁶⁴ illos⁶⁴ ad-regionem. 19 Et⁶⁵ super illos emundo (= sanctifico)⁶⁵ memetipsum (*verb.* caput meum), ut sint⁶⁶ illi quoque emundati⁶⁶ veritate⁶⁷. 20 Et non propter hos⁶⁸ solum te-oro⁶⁹, sed propter omnes credentes⁷⁰ verbo eorum ad<versus> me, 21 Ut omnes unum sint, sicut tu Pater (*nom.*)⁷¹ mecum⁷¹, et ego tecum⁷², ut illi quoque nobiscum⁷³ sint, ut regio (= mundus) quoque⁷⁴ credat, quia tu misisti me. 22 Et ego⁷⁵ gloriam illam quam mihi-commodavisti, tradam⁷⁶ illis, ut sint unum, sicut nos⁷⁷ unum sumus⁷⁷. 23 Ego eis (*verb.* ad-eos)⁷⁸ et tu mihi (*verb.* ad-me)⁷⁸, ut sint illi⁷⁹ perfecti in-unum⁸⁰, et⁸¹ agnoscat⁸¹ regio (= mundus), quia tu misisti me, et ego perdiligam⁸² illos, sicut tu me⁸³ perdilexisti⁸³. 24 Pater (*voc.*), quos (+ *ese*) commodabit⁸⁴ mihi, volo, ut ubi quoque (= ubicumque) ego ero, illi quoque mecum sint⁸⁵, ut spectent gloriam meam, quam commodavisti mihi, quia perdilexi ego (!)⁸⁶ ante (+ *ve*)⁸⁷ [usque] ad (= ante) regionis (= mundi) confectionem (= creationem)⁸⁷. 25 Pater iuste, et regio (= mundus) te non agnovit; ego autem agnovi te, et illi⁸⁸ agnoverunt me⁸⁸, quia tu misisti me. 26 Et agnoscere-feci⁸⁹ illis nomen tuum, et agnoscere-faciam⁹⁰, quia⁹¹ dilectione⁹² illa⁹², qua perdilexisti me, cum illis⁹³ erit (!)⁹⁴, et ego quoque⁹⁵ cum illis.

18,1 Hoc ut¹ dixit Iesus, exiit² una-cum discipulis suis³ trans vallem illam Cedronis (kedron)⁴, ubi (+ *igi*) fuit hortus, in-quem intravit a-se

⁴⁸ scriptum consummaretur OT. — ⁴⁹ ego autem nunc Op; nunc autem ego Tb. — ⁵⁰ in regione: om hac OT. — ⁵¹ + illi OT. — ⁵² + cum-plenitudine Ad^c OT. — ⁵³ om cum semetipsis OT. — ⁵⁴ verba tua OT. — ⁵⁵ sunt ex regione OT. — ⁵⁶ non sum ex regione (+ hac Op) OT. — ⁵⁷ non loquor (= dico) ut [as]sumas (= tollas) illos OT. — ⁵⁸ illos OT. — ⁵⁹ om hac OT. — ⁶⁰ ex regione non sum Op. — ⁶¹ verbum tuum verum OT. — ⁶² misisti me Tb. — ⁶³ om et OT. — ⁶⁴ emitto hos (illos Tb) OT. — ⁶⁵ et propter illos ego (om ego Tb) sanctum facio (faciemus Op) OT. — ⁶⁶ illi quoque (om quoque Tb) sint sancti OT. — ⁶⁷ cumveritate Tb. — ⁶⁸ illos Tb. — ⁶⁹ te-interrogo OT. — ⁷⁰ qui credent OT. — ⁷¹ Pater (*voc.*) mihi (*verb.* ad-me) OT. — ⁷² ad-te (sendami) OT. — ⁷³ inter nos OT. — ⁷⁴ om quoque OT. — ⁷⁵ om ego OT. — ⁷⁶ tradidi Op. — ⁷⁷ nos, Pater (*voc.*), unum sumus Op; nos unum sumus, Pater Tb. — ⁷⁸ inter illos et tu mecum OT. — ⁷⁹ om illi OT. — ⁸⁰ unitate OT. — ⁸¹ ut sciat OT. — ⁸² perdilexi OT. — ⁸³ me-perdilexisti Tb. — ⁸⁴ commodavisti OT. — ⁸⁵ sint mecum Op. — ⁸⁶ perdilexisti me OT. — ⁸⁷ antequam regionis creatione (*gen.*) OT. — ⁸⁸ illi quoque agnoverunt OT. — ⁸⁹ scire-feci OT. — ⁹⁰ scire-faciam OT. — ⁹¹ ut OT. — ⁹² dilectio tua (om tua Tb) OT. — ⁹³ inter illos OT. — ⁹⁴ sit OT. — ⁹⁵ om quoque OT. — ¹ om ut OT. — ² et prodixit OT. — ³ cum discipulis eius (= suis) Op. — ⁴ abiegnam OT. —

(= ipse)⁵ et discipuli quoque⁶ eius. 2 Noverat Iudas (iuda) quoque traditor (*verb.* tradens) eius locum illum, quia multipliciter ierat (*verb.* itus fuit)⁷ ibi Iesus⁷ una-cum⁸ discipulis suis⁹. 3 Et Iudas¹⁰ abduxit cum illo (= secum) cohortem¹¹ unam¹², et¹³ ex sacerdotum-magistris illis¹⁴ et Pharisaeis ministros¹⁵, venit (*praes.*)¹⁶ ibi (= illuc) lampadibus (*coll.*) et lucernis (*coll.* = laternis) et gladiis (*coll.*)¹⁶. 4 Iesus autem, ut-primum¹⁷ vidit¹⁷ omne illud veniens (= venturum) super illum, prodivit¹⁸ et dixit illis: Quid¹⁹ quaeritis? 5 Responderunt²⁰ illi (*dat.*)²⁰: Iesum Nazoraeum (nazoreveli)²¹. Dixit²² illis²² Iesus: Ego sum. Stetit Iudas quoque²³ cum illis, qui²⁴ tradebat illum²⁴. 6 Ut-primum²⁵ dixit illis²⁶: Ego sum, inverso²⁷ ambulabant²⁷ et corruerunt in-terram. 7 Deinde (= iterum)²⁸ interrogavit illos²⁹: Quem quaeritis? Et illi dixerunt: Iesum Nazoraeum³⁰. 8 Respondit³¹ illis Iesus: Dixi vobis quoniam ego sum; si-igitur me³² quaeritis³², sinite³³ istos³⁴ abire (*term.*)³⁵. 9 Ut consummaretur (= adimpleretur) verbum illud, quod dixit³⁶: Quoniam³⁷ quos commodavisti mihi, neminem³⁸ perdam ex illis³⁸. 10 Simon autem Petrus quia³⁹ habebat gladium, evellit (*aor.*) illum, et dedit (= percussit) sacerdotum-magistri servo (= servum)⁴⁰, et amputavit aurem dexteram⁴¹; et⁴² fuit⁴² nomen servi illius Malchus (malk'os)⁴³. 11 Dixit Iesus Petro: (Tibi)-verte⁴⁵ gladium istum⁴⁴ in-vaginam suam⁴⁵. Poculum illud⁴⁶, quod mihi-commodavisti⁴⁷, Pater (*voc.*)⁴⁷, non bibam⁴⁸ ego (num?) illud⁴⁹? 12 Cohors⁵⁰ autem illa et chiliarchus (= tribunus) ille et ministri⁵⁰ illi Iudaei⁵⁰ apprehenderunt⁵¹ Iesum et colligaverunt⁵². 13 Et duxerunt illum prius⁵³ ad-Annam (anna *gen.*)⁵³; et⁵⁴ ille fuit⁵⁴ socer Caiphae kajap'a)⁵⁵, qui (+ *igi*)⁵⁶ fuit sacerdotum-magister⁵⁷ anni-peculiaris illius⁵⁸. 14 Hic⁵⁹ ille Caiphas (kajap'a) fuit⁵⁹, qui consilium-dedit Iudaeis: Quoniam melior est unius hominis⁶⁰ mors super⁶¹ populum hunc⁶¹. 15 <Intro>-

⁵ ipse OT. — ⁶ om quoque OT. — ⁷ Iesus (om Tb) intraverat (*verb.* intratus fuit) ibi (+ Iesus Tb) OT. — ⁸ cum OT. — ⁹ om suis Op. — ¹⁰ Iudas autem OT. — ¹¹ om cum illo cohortem OT. — ¹² populum (= milites) OT. — ¹³ om et OT. — ¹⁴ om illis OT. — ¹⁵ + et Op. — ¹⁶ venit (*aor.*) ibi lucernis et lampadibus et armatura OT. — ¹⁷ noverat OT. — ¹⁸ et prodivit Tb. — ¹⁹ quem OT. — ²⁰ + et dixerunt illi (ei-dixerunt Tb) OT. — ²¹ Nazarenum (nazareveli) OT. — ²² eis-dixit Op. — ²³ + traditor ille (om ille Op) eius OT. — ²⁴ om qui tradebat illum OT. — ²⁵ et ut-primum OT. — ²⁶ + quoniam OT. — ²⁷ retro-versi-sunt foras Op; foras retro-versi-sunt Tb. — ²⁸ et deinde rursus Op. — ²⁹ + quoniam Tb. — ³⁰ Nazarenum OT. — ³¹ dixit OT. — ³² me-quaeritis Op. — ³³ [re]linquite OT. — ³⁴ hos OT. — ³⁵ abibunt (= abeant) OT. — ³⁶ dixit illis Iesus OT. — ³⁷ om quoniam Op. — ³⁸ non perdidit ex illis nec unum OT. — ³⁹ om quia Op. — ⁴⁰ servum sacerdotum-magistri OT. — ⁴¹ eius dexteram OT. — ⁴² fuit autem OT. — ⁴³ malk'oz Op. — ⁴⁴ + ibi (+ *ve*) Ad'. — ⁴⁵ colloca gladium in vagina (in-vagina Tb) OT. — ⁴⁶ om illud OT. — ⁴⁷ commodavit mihi Pater OT. — ⁴⁸ imbibam-ne OT. — ⁴⁹ om ego illud OT. — ⁵⁰ concilium autem illud et chiliarchus et ministri illi Iudaeorum (minister Iudaeorum Op) OT. — ⁵¹ conduxerunt Op. — ⁵² + illum OT. — ⁵³ primum ad-Annam (anna *gen.*) Tb; ad-Annam (anna *gen.*) primum Op. — ⁵⁴ quia (qui Op) fuit ille (om ille Tb) OT. — ⁵⁵ kajap'ajsi OT. — ⁵⁶ om *igi* OT. — ⁵⁷ sacerdotum-princeps Tb. — ⁵⁸ illius anni-peculiaris OT. — ⁵⁹ hic autem fuit Caiphas (kaip'a) Tb; hic ille autem fuit Caiphas (kaip'a) Op. — ⁶⁰ hominis unius OT. — ⁶¹ propter populum OT. —

secuti-sunt⁶² Simon Petrus et alius⁶³ ille discipulus. Et discipulus⁶⁴ ille, quia⁶⁵ cognitor (= notus) fuit sacerdotum-magistri illius⁶⁶ intravit cum Iesu; intravit in-aulam illam sacerdotum-magistri. 16 Et Petrus⁶⁷ stetit extra portas⁶⁸. Prodivit⁶⁹ alius ille discipulus⁷⁰, qui (+ *igi*)⁷¹ fuit cognitor (= notus) sacerdotum-magistri illius⁷², et dixit puellae⁷³ illi ianitrici (*verb.* ianitori)⁷³, et in <tro>dixit Petrum. 17 Dixit ianitrix (*verb.* ianitor) illa ancilla⁷⁴ Petro: Numquid <si>⁷⁵ tu quoque ex illius hominis discipulus es?⁷⁶ Et ille⁷⁷ ei-dixit⁷⁸: Non⁷⁹. 18 Steterunt ibi ministri⁸⁰ illi, et servi⁸¹, et⁸² ab-iis-[in]censum-erat⁸³, quia⁸⁴ frigus fuit⁸⁴, et se-fovebant⁸⁷. 19 Et sacerdotum-magister⁸⁸ ille interrogavit Iesum propter discipulos eius, et propter doctrinam eius. 20 Respondit illi Iesus et ei-dixit: Ego permanifeste loquebar regioni (= mundo); ego⁸⁹ semper docebam populum⁹⁰ illum⁹⁰ in templo illo⁹¹, ubi omnes illi⁹² Iudaei congregantur; et ad-absconditum (= in abscondito)⁹³ nihil loquebar. 21 Cur interrogatis me?⁹⁴ interrogate⁹⁵ illos⁹⁶, qui audierunt⁹⁷ quid loquebar⁹⁸ (= loquerer) illis⁹⁸; ecce illi⁹⁹ sciunt quid dixi (= dixerim) illis⁹⁹. 22 Ut-primum¹⁰⁰ hoc dixit¹⁰¹ illis¹⁰¹, unus¹⁰² ex ministris ibi stans¹⁰² dedit in-maxillam¹⁰³ Iesu, et ei-dixit¹⁰⁴: Hoc[modo]¹⁰⁵ obloquēris (*verb.* verbum [re]spondes)¹⁰⁶ sacerdotum-magistro isti¹⁰⁷? 23 Et¹⁰⁸ Iesus dixit illi¹⁰⁹: Si¹¹⁰ malum quid ego dixi¹¹⁰, testare propter malum illud¹¹¹; si-igitur bonum, cur¹¹² das mihi (= percutis me)? 24 Et <tra>misit¹¹³ illum ligatum Annas (ana) ad-Caiphā (*dat.* kaiap'a) sacerdotum-magistrum (*dat.*)¹¹³. 25 Et Simon Petrus¹¹⁴ stetit ibi¹¹⁵ et se-fovebat¹¹⁶. Dixerunt¹¹⁷ illi (*dat.*)¹¹⁷: Nunquid <si>¹¹⁸ tu quoque ex discipulis eius es? Ille negavit (*verb.* negationem fecit), et¹¹⁹ dixit: Non¹²⁰.

⁶² sequebantur (+ autem Op) Iesum OT. — ⁶³ unus Tb. — ⁶⁴ discipulus autem OT. — ⁶⁵ unus OT. — ⁶⁶ om illius; + et OT. — ⁶⁷ Petrus autem OT. — ⁶⁸ + illas Ad^f; apud ianus extra OT. — ⁶⁹ exiit OT. — ⁷⁰ discipulus ille alius Op; unus ille discipulus Tb. — ⁷¹ om *igi* Op. — ⁷² om illius OT. — ⁷³ ianitrici (*verb.* ianitori) illi mulieri OT. — ⁷⁴ ancilla illa ianitrix (*verb.* ianitor) OT. — ⁷⁵ igitur OT. — ⁷⁶ ex discipulis es huius hominis OT. — ⁷⁷ Petrus autem OT. — ⁷⁸ dixit Tb. — ⁷⁹ + sum Op. — ⁸⁰ servi OT. — ⁸¹ ministri + sacerdotum-magistri (-magistrorum Tb) OT. — ⁸² om et OT. — ⁸³ pruna ab-iis-succensa-erat OT. — ⁸⁴ om quia frigus fuit Tb. — ⁸⁵ se-calefaciebant (+ quia frigus fuit Tb) OT. — ⁸⁶ et fuit cum illis Petrus quoque: stetit Op; stetit Petrus quoque cum illis Tb. — ⁸⁷ se-calefaciebat OT. — ⁸⁸ sacerdotum-magister autem OT. — ⁸⁹ et ego OT. — ⁹⁰ in-synagoga et OT. — ⁹¹ om illo OT. — ⁹² om illi OT. — ⁹³ occulte autem OT. — ⁹⁴ quid interrogas me Op; cur me interrogas Tb. — ⁹⁵ interroga OT. — ⁹⁶ om illos Tb. — ⁹⁷ audiebant OT. — ⁹⁸ docebam (+ illos Tb) OT. — ⁹⁹ hi (illi Tb) noverunt quid (+ *igi*) loquebar (+ ego Tb) OT. — ¹⁰⁰ et ut-primum OT. — ¹⁰¹ eis-dixit (+ ille Op) OT. — ¹⁰² coram-stans minister Op; minister ibi stans Tb. — ¹⁰³ in-genam OT. — ¹⁰⁴ dixit Tb. — ¹⁰⁵ hoc-modo Tb. — ¹⁰⁶ obloquēris-ne OT. — ¹⁰⁷ om isti OT. — ¹⁰⁸ om et OT. — ¹⁰⁹ dixit illi Iesus OT. — ¹¹⁰ si-igitur malum loquebar OT. — ¹¹¹ om illud OT. — ¹¹² propter quid OT. — ¹¹³ transmisit illum Annas (ana) ligatum (om ligatum Tb) ad-Caiphā (*gen.*) sacerdotum-magistrum (*gen.*) (+ ligatum Tb) OT. — ¹¹⁴ Simon Petrus autem OT. — ¹¹⁵ om ibi OT. — ¹¹⁶ se-calefaciebat OT. — ¹¹⁷ dixerunt illi (*dat.*) ibi stantes illi Op; dixit illi [qui] ex ibi stantibus Tb. — ¹¹⁸ numquid igitur OT. — ¹¹⁹ negavit (+ autem Op) ille et (et ille Op) OT. — ¹²⁰ + sum OT. —

26 Et¹²¹ ei-dixit¹²² unus aliquis (= quis)¹²³ sacerdotum-magistri servus¹²³, cognatus (*verb.* generatio) fuit eius, cui¹²⁴ amputavit Petrus¹²⁵ aurem: Nonne te-vidi¹²⁶ in-horto illo cum illo? 27 Deinde¹²⁷ negavit (*verb.* negationem fecit) Petrus; et confestim¹²⁸ gallus cecinit solum¹²⁹. 28 Et conducebant (*verb.* ab-eis-conducebatur *impers.*)¹³⁰. Iesum a-domo¹³¹ Caiphae (kajap'a)¹³¹ ad-templum (= ad praetorium) iudicis illius¹³²; et fuit mane tantum¹³³. Et illi non intraverunt in-templum illud¹³⁴, ut non inquinarentur, sed ut comederent¹³⁵ Pascha¹³⁶ illud. 29 Prodivit ad-eos¹³⁷ Pilatus quoque¹³⁷ et eis-dixit¹³⁸: Quod (*verb.* quid)¹³⁹ maligni-opus (*dat.* = malefactum) testamini in-hominem istum¹³⁹? 30 Responderunt et dixerunt illi (*dat.*): Si¹⁴⁰ non-forte maligni-operator (= malefactor) fuit (= esset)¹⁴⁰ homo ille¹⁴¹, non-forte tradidimus (= tradidissemus) illum tibi¹⁴². 31 Dixit illis Pilatus: Vos¹⁴³ ducite istum¹⁴³, et similiter¹⁴⁴ legi vestrae¹⁴⁴ <per>iudicate¹⁴⁵. Dixerunt illi (*dat.*) Iudaei illi: Nobis (*verb.* ad-nos) non¹⁴⁶ licet occidere (*term.*) quem[quam]¹⁴⁶. 32 Ut consummaretur verbum illud Iesu (iesusi)¹⁴⁷, quod dixit, edocendo (*abl.*)¹⁴⁸ qua morte <per>moriendus (= moriturus)¹⁴⁹ esset (*verb.* fuit)¹⁴⁹. 33 Intravit secundo¹⁵⁰ in-templa (= praetoria) illa Pilatus (pilatē)¹⁵⁰; <trans>vocavit¹⁵¹ Iesum et ei-dixit¹⁵²: Tu es¹⁵³ rex ille¹⁵⁴ Iudaeorum? 34 Respondit¹⁵⁵ Iesus: A-temetipso (*verb.* a-tuo capite)¹⁵⁶ loquēris istud¹⁵⁷, aut (= an) alii qui (= quidam)¹⁵⁸ dixerunt¹⁵⁹ tibi¹⁵⁹ propter me? 35 Ei-dixit¹⁶⁰ Pilatus (pilatē)¹⁶⁰: Numquid <si>¹⁶¹ ego Iudaeus sum¹⁶¹? Generationes tuae et sacerdotum-magistri mihi-commodaverunt te¹⁶² in-manus meas¹⁶³; quid (= quod) opus¹⁶⁴ operatus-es (*verb.* a-te-operatum (*pass.*)-est) tu¹⁶⁵? 36 Respondit¹⁶⁶ Iesus et ei-dixit¹⁶⁷: Meum¹⁶⁸ regnum non ex hac regione (= de hoc mundo) est¹⁶⁸. Si-igitur-forte ex hac¹⁶⁹ regione esset (*aor.*) regnum meum, ministri illi-forte¹⁷⁰ mei bellarent (*impf.*)¹⁷¹, ut-forte non¹⁷² traderer Iudaeis; nunc autem regnum meum

¹²¹ om et OT. — ¹²² + illi (*dat.*) OT. — ¹²³ om aliquis: ex servis sacerdotum-magistri OT. — ¹²⁴ + *igi* Tb. — ¹²⁵ om Petrus OT. — ¹²⁶ te-vidi-ne OT. — ¹²⁷ et deinde (+ rursum Tb) OT. — ¹²⁸ statim OT. — ¹²⁹ om solum OT. — ¹³⁰ conduxerunt OT. — ¹³¹ a-Caipha OT. — ¹³² om iudicis illius OT. — ¹³³ om tantum OT. — ¹³⁴ ad-templum: om illud OT. — ¹³⁵ manducarent Op. — ¹³⁶ Phase (pasek'i) OT. — ¹³⁷ Pilatus ad-eos foras OT. — ¹³⁸ + illis OT. — ¹³⁹ quam accusationem recipitis (= affertis) super hominem hunc OT. — ¹⁴⁰ si-igitur-forte non esset hic (om hic Op) mali-operator OT. — ¹⁴¹ om homo ille OT. — ¹⁴² tibi istum OT. — ¹⁴³ ducite istum vos OT. — ¹⁴⁴ secundum legem vestram OT. — ¹⁴⁵ scrutamini OT. — ¹⁴⁶ neminem fas est occidere (*verb.* nullius fas est occisio) OT. — ¹⁴⁷ iesujsi OT. — ¹⁴⁸ et scirefecit OT. — ¹⁴⁹ in-animo-haberet <per>mori (mori Tb) OT. — ¹⁵⁰ Pilatus (pilate) rursum (rursum Pilatus Tb) ad-templum (= praetorium) OT. — ¹⁵¹ et in <tro>appellavit ibi (= illuc) OT. — ¹⁵² + illi Tb. — ¹⁵³ es-ne OT. — ¹⁵⁴ om ille OT. — ¹⁵⁵ dixit illi OT. — ¹⁵⁶ a-[temet]ipso (*verb.* a-capite suo) OT. — ¹⁵⁷ tu (om tu Tb) istud loquēris OT. — ¹⁵⁸ om qui OT. — ¹⁵⁹ nuntiaverunt tibi Tb; tibi-nuntiaverunt Op. — ¹⁶⁰ respondit illi Pilatus (pilate) et ei-dixit OT. — ¹⁶¹ igitur ego Iudaeus sum-ne (sum Tb) OT. — ¹⁶² + mihi OT. — ¹⁶³ om in-manus meas OT. — ¹⁶⁴ quid: om opus OT. — ¹⁶⁵ om tu OT. — ¹⁶⁶ + illi Op. — ¹⁶⁷ + illi Tb. — ¹⁶⁸ regnum meum non est ex regione OT. — ¹⁶⁹ om hac Tb. — ¹⁷⁰ om illi-forte OT. — ¹⁷¹ curam-agerent (= contenderent) + propter me OT. — ¹⁷² ut non Op; ut non-forte Tb. —

non¹⁷³ ex hac regione est¹⁷³. 37 Dixit illi Pilatus: Si-igitur isto[-modo] est¹⁷⁴, rex es tu? Respondit¹⁷⁵ Iesus: Tu dixisti¹⁷⁶ quoniam¹⁷⁷ rex sum¹⁷⁸; ego¹⁷⁹ autem propter hoc genitus-sum¹⁷⁹, et propter hoc quoque¹⁸⁰ veni¹⁸¹ ad-regionem (= in mundum), ut tester propter¹⁸² veritatem¹⁸²; omnis, qui ex¹⁸³ veritate est¹⁸³, audit¹⁸⁴ vocem meam (*verb.* [quid] vocis meae). 38 Dixit illi Pilatus: Quid est veritas? et hoc ut¹⁸⁵ dixit, deinde (= iterum)¹⁸⁶ prodixit foras¹⁸⁷, et dixit Iudaeis¹⁸⁸ illis: Ego nec unam quid¹⁸⁹ (= ullam) culpam invenio¹⁹⁰ cum isto¹⁹¹. 39 Est autem vestra consuetudo¹⁹², ut unum [re]mittam vobis in-die-festo¹⁹³ hoc; vultis (*verb. aor. voluistis*)¹⁹⁴ ut¹⁹⁵ [re]mittam vobis regem illum¹⁹⁶ Iudaeorum? 40 Clamorem-fecerunt (= exclamaverunt)¹⁹⁷ omnes (+ *ve*)¹⁹⁸ et loquebantur¹⁹⁹: Ne (= non) istum, sed Barabbam (baraba!)²⁰⁰; et²⁰¹ Barabbas (barabaj) ille fuit latro²⁰¹.

19,1 In-illo¹ tempore¹ duxit Iesum Pilatus (pilatē)², et plexit³ illum. 2 Et populi homines (= milites)⁴ illi operati-sunt (= fecerunt)⁵ coronam ex spinis, et [super]posuerunt capiti eius; et convestiverunt⁶ illum (*dat.*) purpureo (*acc.* = purpurā)⁶. 3 Et veniunt (*it.*) coram illo⁷ et loquuntur (*praes. consuet.*): Gaude (= ave), rex (*voc.*) Iudaeorum! et in-maxillam⁸ dabant (= percutiebant) illi (*dat.*)⁸. 4. Prodivit deinde⁹ Pilatus (pilatē)¹⁰, et dixit illis: Ecce vobis-⟨ex⟩offeram¹¹ illum¹² foras, ut animadvertatis¹³, quia ego culpam¹⁴ cum illo nihil (= nullam) invenio¹⁴. 5. Prodivit Iesus¹⁵, et ei-exstitit corona¹⁶ [quae] spinae (= spinea)¹⁶, et¹⁷ vestitus-erat veste (*nom.*) purpurea¹⁷. Eis-dixit¹⁸ Pilatus (pilatē)¹⁹: Ecce homo ille! 6 Ut-primum²⁰ viderunt illum sacerdotum-magistri illi²¹ et ministri, clamorem fecerunt et loquebantur²²: Crucifigite²³, crucifigite²³ istum! Eis-dixit²⁴ Pilatus (pilatē)²⁴: Ducite istum, et vos²⁵ crucifigite, quia apud istum²⁶ culpam nihil (= non) invenio. 7 Responderunt illi (*dat.*) Iudaei illi²⁷: Nos legem habemus, et similiter legi nostrae penes-istum-est²⁹ mors (= debet iste mori), quia

¹⁷³ non est hinc a-regione OT. — ¹⁷⁴ om isto [-modo] est OT. — ¹⁷⁵ dixit illi OT. — ¹⁷⁶ loqueris (= dicis) OT. — ¹⁷⁷ quia OT. — ¹⁷⁸ + ego OT. — ¹⁷⁹ ego propter hoc genitus sum OT. — ¹⁸⁰ om quoque OT. — ¹⁸¹ missus-sum OT. — ¹⁸² verum OT. — ¹⁸³ erit ex veritate OT. — ¹⁸⁴ audiet OT. — ¹⁸⁵ ut-primum hoc OT. — ¹⁸⁶ rursum OT. — ¹⁸⁷ ad-Iudaeos (*gen.*) OT. — ¹⁸⁸ om Iudaeis OT. — ¹⁸⁹ om quid OT. — ¹⁹⁰ inveni OT. — ¹⁹¹ hoc OT. — ¹⁹² consuetudo vestra OT. — ¹⁹³ in-Paska OT. — ¹⁹⁴ vultis *praes.* Tb; vultis-ne Op. — ¹⁹⁵ om ut OT. — ¹⁹⁶ om illum OT. — ¹⁹⁷ clamorem fecerunt OT. — ¹⁹⁸ om *ve* OT. — ¹⁹⁹ dixerunt OT. — ²⁰⁰ barabaj Op; baraba Tb. — ²⁰¹ fuit Barabbas (barabaj Op, baraba Tb) hic (om hic Op) latro OT.

¹ tunc OT. — ² Pilatus (pilatē) Iesum Op; Iesum Pilatus (pilatē) Tb. — ³ torsit OT. — ⁴ [qui] ex populo OT. — ⁵ contexuerunt OT. — ⁶ veste purpurea (*acc.*) convestiverunt illum (*dat.*) OT. — ⁷ ad-eum OT. — ⁸ dabant (= percutiebant) illi (*dat.*, om illi Op) in-genam OT. — ⁹ rursum OT. — ¹⁰ Pilatus (pilatē) + foras OT. — ¹¹ producam OT. — ¹² + ad-vos OT. — ¹³ agnoscatis OT. — ¹⁴ cum illo (= apud illum) nec (+ culpam Tb) unam culpam (om culpam Tb) inveni OT. — ¹⁵ + foras OT. — ¹⁶ spinae illa (om illa Op) corona OT. — ¹⁷ et purpurea veste (*nom.*) vestitus-erat (om vestitus-erat Tb) OT. — ¹⁸ et dixit illis OT. — ¹⁹ pilatē Tb. — ²⁰ et ut-primum OT. — ²¹ om illi OT. — ²² dixerunt OT. — ²³ crucifige crucifige OT. — ²⁴ + illis OT. — ²⁵ om vos Op. — ²⁶ ego cum isto OT. — ²⁷ om illi; + et ei-dixerunt OT. — ²⁸ secundum legem nostram OT. — ²⁹ penes-eum-est OT. —

semetipsum (*verb.* caput suum) filium³⁰ Dei fecit. 8 Ut-primum³¹ audivit verbum hoc Pilatus³¹, magis pertimuit. 9 Intravit³² ibidem³³ in-templa (= praetoria) illa³⁴, et dixit Iesu: Unde es³⁵? Iesus autem nihil³⁶ respondit³⁷. 10 Ei-dixit³⁸ Pilatus: Nihil³⁹ reddis (= respondes) mihi? Non scis³⁹, quia dominatum⁴⁰ habeo crucifigere te (*verb.* crucifixionem tuam)⁴¹, et potestas-mihi-est (= possum)⁴² dimittere te (*verb.* dimissionem tuam)⁴³? 11 Respondit⁴⁴ Iesus: Non-forte haberes⁴⁵ potestatem super⁴⁶ me⁴⁶ nec unam, nisi-forte⁴⁷ commodata esset tibi (*verb.* ad-te)⁴⁷ desursum; propter hoc qui⁴⁸ tradidit me tibi maiorem culpam⁴⁸ habet. 12 Propter hoc⁴⁹ volebat Pilatus (pilate)⁵⁰ dimittere eum (*verb.* dimissionem eius); et Iudaei⁵¹ illi⁵² clamabant et loquebantur: Si⁵³ istum dimiseris, non amator (= amicus)⁵⁴ es⁵⁴ Caesaris⁵⁵; omnis qui ut-regem demonstrat (*praes. consuet.*)⁵⁶ semetipsum (*verb.* caput suum), hostis (= adversarius)⁵⁷ est (*praes. consuet.*) ille Caesaris⁵⁷. 13 Pilatus autem ut-primum⁵⁸ audivit verbum hoc⁵⁹ <ex>-obtulit⁶⁰ Iesum foras, et consedit⁶¹ super thronum illum⁶² in-loco illo, cui⁶³ [nomen] dicitur⁶³ lapide-[re]passum (= stratum), quod⁶⁴ est hebraice⁶⁴ Gabbatha (kappat'a). 14 Et fuit Parasceve (paraskevi) Paschae (zatiki)⁶⁵ illius⁶⁶, et fuit ut (= quasi)⁶⁷ sex tempora (*sg.*) (= sexta hora) tantum⁶⁷; et dixit⁶⁸ Iudaeis illis: Ecce rex vester vobis (*verb.* ad-vos)⁶⁹. 15 Et⁷⁰ illi⁷⁰ clamabant⁷¹: Tolle, tolle⁷² et crucifige! Dixit illis Pilatus (pilatē)⁷³: Regem istum⁷⁴ vestrum ego crucifigam? Responderunt sacerdotum-magistri illi et ei-dixerunt: Non <nobis> est nobis (= habemus nos) rex at (= nisi) Caesar. 16 Tunc tradidit illum manibus⁷⁵ eorum⁷⁵, ut crucifigeretur. Et⁷⁶ illi abduxerunt illum et inducebant (*verb.* eis-in-comitatu-erat)⁷⁶. 17 Et portabat ille (*verb.* ut-onus impositum-erat illi) suam⁷⁷ illam crucem⁷⁷, et ascendebat⁷⁸ in-locum illum, quem⁷⁹ dicunt (*it.*)⁷⁹ verticem⁸⁰, cui⁸¹ [nomen]

³⁰ ut-filium Op. — ³¹ ubi (*temp.*) audivit Pilatus verba haec OT. — ³² et intravit OT. — ³³ rursum OT. — ³⁴ om in-templa illa OT. — ³⁵ + tu OT. — ³⁶ verbum nihil (non Tb) OT. — ³⁷ + illi OT. — ³⁸ + illi OT. — ³⁹ mihi nihil (non Tb) loqueris-ne novisti-ne OT. — ⁴⁰ potestatem OT. — ⁴¹ *verb.* ad-crucifixionem tuam OT. — ⁴² potestatem habeo OT. — ⁴³ *verb.* ad-dimissionem tuam OT. — ⁴⁴ dixit illi OT. — ⁴⁵ non habes OT. — ⁴⁶ super nos Op; meam Tb. — ⁴⁷ si-igitur-forte non (om non Op) esset tibi commodata (commodata tibi Tb) OT. — ⁴⁸ traditor (*verb.* tradens) ille meus tibi grandius peccatum OT. — ⁴⁹ <foras>-de Op. — ⁵⁰ volebat Pilatus (pilatē) Op; Pilatus volebat Tb. — ⁵¹ Iudaei autem OT. — ⁵² om illi OT. — ⁵³ si-igitur OT. — ⁵⁴ es diligens (= amicus) Tb; es amator (= amicus) Op. — ⁵⁵ + quia OT. — ⁵⁶ loquitur (*praes. consuet.*) OT. — ⁵⁷ obloquitur (*praes. consuet.*) Caesari Op; ut-hostis contrasurgit (*praes. consuet.*) Caesari Tb. — ⁵⁸ cum OT. — ⁵⁹ verba haec OT. — ⁶⁰ produxit OT. — ⁶¹ + ille OT. — ⁶² super thronos Op; in-thronis Tb. — ⁶³ quem dicunt (*it.*) OT. — ⁶⁴ hebraice autem OT. — ⁶⁵ Paska (pask'a) Op; Paskae Tb. — ⁶⁶ om illius OT. — ⁶⁷ tempus (= hora) fuit ut (= quasi) (om ut Tb) sextum OT. — ⁶⁸ + Pilatus Tb. — ⁶⁹ om vobis OT. — ⁷⁰ illi autem OT. — ⁷¹ + et loquebantur OT. — ⁷² istum OT. — ⁷³ pilate OT. — ⁷⁴ om istum OT. — ⁷⁵ illis OT. — ⁷⁶ illis autem tradidit Iesum et abduxerunt illum Op; abduxerunt autem Iesum Tb. — ⁷⁷ a-se (= ipse) crucem suam OT. — ⁷⁸ exivit OT. — ⁷⁹ om quem dicunt OT. — ⁸⁰ verticis OT. — ⁸¹ quem dicunt (*it.*) OT. —

dicitur⁸¹ hebraice (ebraelebr)⁸² Golgotha⁸³. 18 Ubi⁸⁴ crucifixerunt illum⁸⁵, et cum illo⁸⁶ duos alios⁸⁷ illinc (imier!) et⁸⁸ hinc (amier), et medium⁸⁹ Iesum. 19 Descripsit⁹⁰ in-tabella⁹¹ Pilatus (pilateē)⁹², et collocavit super crucem illam; descriptum⁹³ fuit⁹³: Iesus Nazarenus (nazareveli) Rex Iudaeorum. 20 Illam⁹⁴ tabellam lectitaverunt⁹⁵ Iudaei multi⁹⁵, quia propinquus fuit civitati⁹⁶ illi⁹⁶ locus ille⁹⁷, ubi⁹⁸ crucifixus-est⁹⁹ Iesus⁹⁹; descriptum fuit¹⁰⁰ hebraice (ebraelebr)¹⁰¹, latine (p'rominebr)¹⁰² et graece. 21 Dixerunt¹⁰³ Pilato sacerdotum-magistri illi Iudaei¹⁰⁴: Ne describas: Quoniam¹⁰⁵ Rex Iudaeorum¹⁰⁶, sed¹⁰⁷ quia loquebatur¹⁰⁸ quoniam¹⁰⁵ ego sum Rex Iudaeorum¹⁰⁹. 22 Respondit¹¹⁰ Pilatus: Quid (= quod)¹¹¹ descripsi descripsi. 23 Et populi homines (= milites)¹¹², ut-primum¹¹³ crucifixerunt Iesum, surripuerunt¹¹⁴ vestem eius, et diviserunt ad- (= in) quattuor portiones, singulo (= cuique)¹¹⁵ populi hominum (= militum) illorum ut-portionem¹¹⁵. Camisia autem¹¹⁶ illa¹¹⁷, quia¹¹⁸ fuit inconsutilis illinc (+ ve)¹¹⁹ detexta omnino (+ ve)¹²⁰. 24 Dixerunt¹²¹ invicem: Non dirumpamus (fut.)¹²² istam¹²³, sed sortem iaciamus (fut. = mittamus) super istam¹²⁴, cuius quoque (= cuiusnam)¹²⁵ erit; ut consummaretur (= impleteretur) scriptum illud: Diviserunt vestem meam ut-eorum (= sibi)¹²⁶, et super camisiam meam sortem iecerunt (= miserunt)¹²⁷; et¹²⁸ populi homines (= milites) illi hoc¹²⁸ fecerunt. 25 Et steterunt¹²⁹ apud crucem illam Iesu¹²⁹ mater eius¹³⁰, et matris soror¹³¹ eius¹³² Mariam Cleophae (kleopajsi), et Mariam Magdalena (magdaleneli)¹³³. 26 Iesus¹³⁴ ut-primum vidit matrem illam¹³⁵, et discipulum¹³⁶ qui ei-carus-erat (= quem diligebat)¹³⁷, quia¹³⁸ stetit propinque (ut-propinquus)¹³⁸, dixit matri¹³⁹: Mulier, ecce filius tuus! 27 Et¹⁴⁰ discipulo illi dixit¹⁴⁰: Ecce mater tua. Illinc a-tempore (horā)¹⁴¹ abduxit illam¹⁴² ad-domum¹⁴³ suam¹⁴³. 28 Post hoc vidit Iesus quia omne

⁸² hebraelebr Tb. — ⁸³ Golgotha OT. — ⁸⁴ + *igi* OT. — ⁸⁵ om illum OT. — ⁸⁶ + crucifixerunt Op. — ⁸⁷ alios duos OT. — ⁸⁸ om et Tb. — ⁸⁹ inmedio OT. — ⁹⁰ et descripsit OT. — ⁹¹ tabellam OT. — ⁹² pilate OT. — ⁹³ et fuit scriptum hoc [modo] (hoc-modo Tb) OT. — ⁹⁴ hanc OT. — ⁹⁵ multi Iudaei (om Iudaei Op) legerunt (+ Iudaei Op) OT. — ⁹⁶ om civitati illi OT. — ⁹⁷ + civitati OT. — ⁹⁸ + *igi* Tb. — ⁹⁹ crucifixerunt Iesum Op. — ¹⁰⁰ fuit scriptum OT. — ¹⁰¹ hebraelebr Tb; + et Op. — ¹⁰² romaebr Op; hromaebr Tb. — ¹⁰³ loquebantur OT. — ¹⁰⁴ Iudaeorum OT. — ¹⁰⁵ om quoniam OT. — ¹⁰⁶ »Rex Iudaeorum« (term.) OT. — ¹⁰⁷ om sed OT. — ¹⁰⁸ ille dixit OT. — ¹⁰⁹ rex sum Iudaeorum Op; rex Iudaeorum sum Tb. — ¹¹⁰ dixit illis OT. — ¹¹¹ quod OT. — ¹¹² [qui] ex populo (= milites) autem OT. — ¹¹³ qui OT. — ¹¹⁴ receperunt OT. — ¹¹⁵ singulo ex populo portionem: om illorum OT. — ¹¹⁶ et camisiam Op. — ¹¹⁷ illam autem Op. — ¹¹⁸ om quia OT. — ¹¹⁹ om illinc (+ ve) OT. — ¹²⁰ desursum texta (a-supra (desursum) <re>texta Tb) omnino OT. — ¹²¹ et dixerunt Op. — ¹²² lacerabimus OT. — ¹²³ hanc OT. — ¹²⁴ hanc OT. — ¹²⁵ cuius (+ *dzi*) OT. — ¹²⁶ inter eos (= se) Op; sibimetipsis (verb. capitis eorum gen. poss.) Tb. — ¹²⁷ abiecerunt sortem OT. — ¹²⁸ [qui] ex populo illi hoc[modo] OT. — ¹²⁹ steterunt autem apud crucem illam: om Iesu OT. — ¹³⁰ Iesu Tb. — ¹³¹ soror matris Op. — ¹³² om eius + et Tb. — ¹³³ magdaneli Op; magdalēneli Tb. — ¹³⁴ + autem OT. — ¹³⁵ suam OT. — ¹³⁶ + illum OT. — ¹³⁷ om qui ei-carus-est Op. — ¹³⁸ coram-stantem (-stantes Tb) OT. — ¹³⁹ + suae Tb. — ¹⁴⁰ deinde dixit discipulo illi Op. — ¹⁴¹ exinde Tb; illinc a die Op. — ¹⁴² Mariam Tb. — ¹⁴³ discipulus ille cum suis (apud sua) OT. —

(+ *ve*) consummatum est¹⁴⁴, dixit: Sitio. 29 Et¹⁴⁵ ibi stetit vas unum plenum aceto¹⁴⁵; e(t)¹⁴⁶ illi impleverunt spongiam unam aceto et felle, et florem (?) collocaverunt (= imposuerunt), e(t) praebuerunt¹⁴⁶ ori eius¹⁴⁷. 30 Ut-primum¹⁴⁸ accepit¹⁴⁹ Iesus¹⁵⁰ acetum illud¹⁵¹ una-cum felle¹⁵², dixit: Omne (+ *ve*)¹⁵³ consummatum est; et inclinavit caput, et sursummisit¹⁵⁴ spiritum. 31 Iudaei autem illi, quia Parasceve (paraskevi) fuit, ut non permanerent¹⁵⁵ ibidem carnes illae propter sabbatum (šapat'i) illud¹⁵⁵, quia fuit magnus¹⁵⁶ dies ille illius sabbati¹⁵⁶, precabantur¹⁵⁷ Pilatum (pilate)¹⁵⁸, ut [con]fringerent¹⁵⁹ crura eorum¹⁵⁹ et [as]sumerent (= auferrent). 32 Venerunt populi¹⁶⁰ homines (= milites)¹⁶⁰ illi, et primo¹⁶¹ illi [con]fregerunt crura, isto [-modo] quoque uni (= alteri) illi¹⁶¹, qui cum illo crucifixi fuerunt¹⁶². 33 Ut-primum¹⁶³ autem¹⁶⁴ venerunt ad-Iesum¹⁶⁵, et viderunt¹⁶⁶ quia [con]festim tantum¹⁶⁷ emortuus fuit, non [con]fregerunt¹⁶⁸ crura eius. 34 Unus autem¹⁶⁹ aliquis (= quidam)¹⁷⁰ ex populo (= miles) lancea [trans]fixit latus eius, et e(xtra)gressus-est¹⁷¹ cito cito¹⁷¹ sanguis et aqua. 35 Et qui vidit, testatus-est; et verum est testimonium eius; et ille scit¹⁷² quia verum loquitur, ut vos quoque¹⁷³ credatis (*impers.*). 36 Hoc fuit, ut consummaretur¹⁷⁵ scriptum illud¹⁷⁵ quoniam os non confringetur. 37 Et deinde (= iterum)¹⁷⁶ alius liber¹⁷⁷ loquitur: Spectabunt¹⁷⁸ illum quem (+ *igi*)¹⁷⁸ [trans]fixerunt. 38 Post hoc precabatur¹⁷⁹ Pilatum (pilate)¹⁸⁰ Ioseph (ioseb)¹⁸¹ Arimathaeus (arimat'ieli)¹⁸², qui¹⁸³ discipulus¹⁸⁴ fuerat (*verb.* factus fuit)¹⁸⁴ Iesu ut-[abs]conditus (= occulte) propter timorem Iudaeorum, ut desupertraheret¹⁸⁵ carnes illas¹⁸⁶ Iesu (iesujsi); et praecepit¹⁸⁷ Pilatus¹⁸⁸. 39 Venit Nicodemus (nikodemos) quoque, qui¹⁸⁹ venerat (*verb.* ventus fuit)¹⁹⁰ nocte ad-Iesum (*gen.*)¹⁹¹ prius (= primum), et recepit myrrham¹⁹² permixtam una-cum aloe (haloj)¹⁹² ut (= quasi) centum libras (*sg.*). 40 Desuper-

¹⁴⁴ + et (om Op) ut consummaretur (+ illud quoque Tb) scriptum illud (om illud Tb) OT. — ¹⁴⁵ vas (om Tb) stabat ibi (+ vas Tb) aceto plenum OT. — ¹⁴⁶ et spongiam impleverunt aceto illo cum (*verb.* apud) hyssopo (usupi Op, usupi Tb) et [super]posuerunt in-arundine (*acc.*) et attulerunt OT. — ¹⁴⁷ + ut consummaretur scriptum illud (= scriptura illa) Tb. — ¹⁴⁸ et ubi (*temp.*) OT. — ¹⁴⁹ recepit Tb. — ¹⁵⁰ om Iesus OT. — ¹⁵¹ + Iesus Op. — ¹⁵² om una-cum felle OT. — ¹⁵³ hoc quoque scriptum OT. — ¹⁵⁴ dimisit OT. — ¹⁵⁵ permaneret corpus eius super crucem [usque] ad sabbatum (šapat'i) OT. — ¹⁵⁶ dies ille magnus (magnus dies ille Tb) sabbati illius OT. — ¹⁵⁷ interrogaverunt OT. — ¹⁵⁸ pilatē OT. — ¹⁵⁹ crura eorum frangerent OT. — ¹⁶⁰ [qui] ex populo OT. — ¹⁶¹ primi illius fregerunt crura et unius (= alterius) illius istoeodem[-modo] OT. — ¹⁶² crucifixi fuerunt cum illo OT. — ¹⁶³ om ut-primum Op. — ¹⁶⁴ om autem Tb. — ¹⁶⁵ ad-Iesum venerunt Op. — ¹⁶⁶ + illum Tb. — ¹⁶⁷ om [con]festim tantum OT. — ¹⁶⁸ fregerunt OT. — ¹⁶⁹ sed unus OT. — ¹⁷⁰ om aliquis OT. — ¹⁷¹ statim degressus-est OT. — ¹⁷² novit Op. — ¹⁷³ om quoque Tb. — ¹⁷⁴ quia fuit hoc OT. — ¹⁷⁵ scriptum consummaretur OT. — ¹⁷⁶ om deinde Op. — ¹⁷⁷ aliud scriptum Op. — ¹⁷⁸ videbunt quem (+ quoque Op; + *igi* Tb) OT. — ¹⁷⁹ interrogavit OT. — ¹⁸⁰ pilatē Tb. — ¹⁸¹ iosep^c Tb. — ¹⁸² qui fuit ab-Arimathaea OT. — ¹⁸³ quia Op. — ¹⁸⁴ fuit ille (om ille Op) discipulus OT. — ¹⁸⁵ tolleret OT. — ¹⁸⁶ corpus OT. — ¹⁸⁷ + illi (*dat.*) Op. — ¹⁸⁸ + venerunt et sustulerunt corpus illud eius OT. — ¹⁸⁹ + *igi* OT. — ¹⁹⁰ venit (*aor.*) Op. — ¹⁹¹ ad-Iesum nocte OT. — ¹⁹² mixturam myrrhae et aloes (alos) OT. —

traxerunt¹⁹³ carnes illas¹⁹³ Iesu (iesujsi), et involverunt illas¹⁹⁴ laciniis (= pannis) una-cum incenso¹⁹⁴, sicut consuetudinem¹⁹⁵ habebant Iudaei cura-afficere (= curare) mortuos¹⁹⁵. 41 Et¹⁹⁶ fuit in-loco illo, in-quo¹⁹⁷ crucifixerunt¹⁹⁸, hortus, et in horto illo monumentum¹⁹⁹ novum, [in] quo (romel)²⁰⁰ nemo collocatus fuit (= erat) ibi. 42 Et²⁰¹ propter Parasceven illam²⁰² Iudaeorum, quia prope²⁰³ fuit monumentum²⁰⁴ illud, ubi²⁰⁵ collocaverunt Iesum²⁰⁵.

20,1 Et in-una-sabbati illa¹ Mariam Magdalena (magdaneli)² venit (*praes.*)³ quia⁴ mane⁵ crepusculum-matutinum tantum⁵, in-monumentum⁶ illud; et vidit saxum illud sublatum ex (= a) ianua sepulcri. 2 Tunc adhuc (= quidem)⁷ cum-cursu⁸ ivit⁹ ad-Simonem Petrum (simon petresa *gen.*)¹⁰ et ad-unum (= alterum) illum discipulum (*gen.*), qui carus-erat Iesu (= quem diligebat Iesus), et dixit illis: Sustulerunt Dominum e monumento¹¹ illo¹², et non scio ubi collocaverunt (= posuerunt) illum. 3 Prodivit (= exiit) Petrus et unus (= alter) ille discipulus, et ibant in-monumentum¹³ illud¹⁴. 4 Currebant ambo in-unum (= una)¹⁵, et unus (= alter)¹⁶ ille discipulus prorupit¹⁷ citius Petro (petresa *gen.*), et [per]venit¹⁹ primus (*praed.*)²⁰ in-monumentum illud²¹. 5 Introspexit²² et vidit²³ lacinias (= pannos) illas²⁴, intro autem non intravit. 6 Ivit²⁵ Simon Petrus quoque post illum, et intravit in-monumentum illud²⁶, et vidit lacinias illas²⁷, quia positaesunt²⁸. 7 Et mucinnium (= sudarium: varšamagi *ⲙⲩⲥⲓⲛⲓⲙ*)²⁹ illud, quod fuit in-capite eius, non cum³⁰ aliis illis mucinnis³⁰ locatum-est³¹, sed in-se³² complicatum in-uno loco. 8 Tunc venit³³ unus (= alter) ille quoque³⁴ discipulus, qui venerat (*verb.* ventus fuit)³⁵ praevie in-monumentum illud³⁶; vidit³⁶ et credidit³⁶. 9 Quia nondum cognitor (*adj.*)³⁷ fuit librorum³⁷ quoniam fas est (= oportet) eum a-mortuis surgere (*praed.*)³⁸.

¹⁹³ et receperunt corpus OT. — ¹⁹⁴ illud linteis *coll.* (linteaminibus *coll.* Tb) cum aromatibus illis OT. — ¹⁹⁵ est consuetudo Iudaeis sepelire Op; consuetudo est Iudaeis in-sepeliendo Tb. — ¹⁹⁶ om et OT. — ¹⁹⁷ ubi OT. — ¹⁹⁸ crucifixus-est Tb. — ¹⁹⁹ sepulcrum OT. — ²⁰⁰ in-quo Tb; ubi Op. — ²⁰¹ om et; + posuerunt corpus illud Iesu (iesujsi) OT. — ²⁰² om illam Op; von da ab Lücke in Op bis 20,15 inklusive. — ²⁰³ propinquum Tb. — ²⁰⁴ sepulcrum Tb. — ²⁰⁵ om ubi collocaverunt Iesum Tb.

¹ in-una illa sabbatorum Tb Sin. — ² magdalēneli Tb. — ³ venit (*aor.*) Tb Sin. — ⁴ om quia Tb Sin. — ⁵ dum tenebrae (*sg.*) adhuc fuerunt Tb Sin. — ⁶ in-sepulcrum Tb Sin. — ⁷ om tunc adhuc Tb Sin. — ⁸ currebat et Tb Sin. — ⁹ venit (*aor.*) Tb Sin. — ¹⁰ simon petrēsa Tb Sin. — ¹¹ ex sepulcro Tb Sin. — ¹² om illo Tb Sin. — ¹³ ad-sepulcrum Tb Sin. — ¹⁴ om illud Tb Sin. — ¹⁵ simul Tb Sin. — ¹⁶ unus autem Tb Sin. — ¹⁷ praecurrebat Tb Sin. — ¹⁸ petrēsa Tb; petrēssa Sin. — ¹⁹ pervenit Tb; venerunt (sic!) Sin. — ²⁰ primum Tb Sin. — ²¹ ad-sepulcrum: om illud Tb Sin. — ²² + in-sepulcrum illud Tb Sin. — ²³ vidit (ohne Pluralinfix) Tb. — ²⁴ linteamina posita Tb Sin. — ²⁵ venit Tb Sin. — ²⁶ ad-sepulcrum Tb Sin. — ²⁷ linteamina illa Tb Sin. — ²⁸ posita Tb Sin. — ²⁹ sudarium (sudari) Tb Sin. — ³⁰ cum linteaminibus: om aliis illis Tb Sin. — ³¹ positum Tb Sin. — ³² seorsum Tb Sin. — ³³ intravit Tb Sin. — ³⁴ unus quoque ille Tb Sin. — ³⁵ venit primus Petro (= prior quam Petrus) ad-sepulcrum Tb Sin. — ³⁶ et viderunt et crediderunt Tb Sin. — ³⁷ noverant scripturam (*verb.* [id] scripti) Tb Sin. — ³⁸ surgere (*nom.*) Tb Sin. —

10 Congregati-sunt³⁹ in-unum deinde (= rursum) discipuli illi³⁹; 11 Mariam autem stetit extra (= foris) apud (= ad) monumentum⁴⁰ illud, et flebat, et dum⁴¹ illa⁴² flebat, introspectit in-monumentum illud. 12 Et vidit duos angelos vestitos cum-albis⁴³ quoque⁴⁴, quia⁴⁵ sederunt⁴⁵ unus⁴⁶ a-capite, et unus⁴⁶ a-pedibus, ubi⁴⁷ positaе-sunt carnes illae (= corpus) Iesu (iesujsi)⁴⁷. 13 Et illi⁴⁸ dixerunt illi (*dat.*): Mulier, ad-quid (= quare)⁵⁰ fles? Dixit⁵¹ illis: Quia sustulerunt Dominum meum e monumento⁵², et non scio ubi collocaverunt illum. 14 Et⁵³ hoc ut-primum⁵³ dixit, se-vertit (*verb.* revertit) foras (= retrorsum)⁵⁴, et vidit Iesum stantem, et [non] sciebat quia Iesus e(st). 15 Dixit illi Iesus: Mulier, ad-quid (= quare)⁵⁵ fles, quem quaeris? Illa hoc[-modo]⁵⁶ cogitabat (= putabat)⁵⁷ quoniam hortulanus ille est. Dixit illi: Domine, si⁵⁸ tu sustulisti illum⁵⁹, mihi-nuntia⁶⁰ ubi collocaverunt⁶¹, et⁶² ego tollam illum⁶². 16 Dixit illi Iesus: Mariam! Et⁶³ illa ei-conversa-est⁶³, et dixit illi hebraice: Rabbuni (hrabbuni)⁶⁴, quod interpretatur (*pass.*)⁶⁵ Magister⁶⁶. 17 Dixit illi Iesus: Ne me-tangas⁶⁷, quia nondum ascendi (*verb.* ascensus sum) ad-Patrem meum (*gen.*); sed⁶⁸ i⁶⁹ ad-fratres meos (*gen.*), et dic illis: Ascendo ad-Patrem meum (*gen.*) et ad-Patrem vestrum (*gen.*), ad Deum-meum (*gen.*) et ad-Deum vestrum (*gen.*). 18 Venit (*praes.*)⁷⁰ Mariam Magdalena (magdalēneli)⁷¹, et⁷² evangelizat⁷² discipulis illis⁷³ quoniam⁷⁴ vidit illa⁷⁵ Dominum, et hoc⁷⁶ dixit illi. 19 Et⁷⁷ vespere (*nom.* = *adv.*) in-die illa una-sabbati⁷⁷ intravit⁷⁸ Iesus in-portas clausas (*dat.*, armenischer Instrumental = ianuis clausis?), ubi (+ *igi*) congregati fuerunt discipuli⁷⁸ propter timorem Iudaeorum; venit Iesus et⁷⁹ stetit⁷⁹ inter eos⁸⁰ et dixit illis: Pax vobiscum! 20 Ut-primum hoc⁸¹ dixit, [eis]-ostendit⁸² manus⁸³ et latera⁸⁴; et⁸⁵ pergavisi-sunt discipuli illi⁸⁶ ut-primum⁸⁷ viderunt Dominum. 21 Dixit⁸⁸ illis deinde (= rursus)⁸⁸: Pax vobiscum! Sicut misit me

³⁹ abierunt rursum seorsum discipuli Tb Sin. — ⁴⁰ sepulcrum Tb Sin. — ⁴¹ ut Sin. — ⁴² om illa (*igi*) Tb Sin. — ⁴³ cum-albis vestitos Tb; vestibis albis Sin. — ⁴⁴ om quoque Tb Sin. — ⁴⁵ sedentes Tb Sin. — ⁴⁶ unum Tb Sin. — ⁴⁷ ubi (+ *igi*) locatum-est corpus Iesu (iesujsi) Tb Sin. — ⁴⁸ om illi Tb Sin. — ⁴⁹ + angeli illi Tb Sin. — ⁵⁰ cur Tb Sin. — ⁵¹ illa autem dixit Tb Sin. — ⁵² e-sepulcro Tb Sin. — ⁵³ cum hoc: om et Tb Sin. — ⁵⁴ retrorsum conversa-est Sin. — ⁵⁵ cur Tb Sin. — ⁵⁶ om hoc[-modo] Tb Sin. — ⁵⁷ cogitaverat (*verb.* ab-illa cogitatum-erat) Tb Sin. — ⁵⁸ si-igitur Tb Sin. — ⁵⁹ om illum Sin. — ⁶⁰ nuntia mihi Tb Sin. — ⁶¹ collocasti Tb Sin. — ⁶² ut ego surripiam illum Tb Sin. — ⁶³ retrorsum-conspexit illa Tb Sin; [a]spexit (= conspexit) illa foras (= retrorsum) Op. — ⁶⁴ rabi Op; raboni Tb; rabuni Sin. — ⁶⁵ quod dicunt (*it.*) Op; quod dicitur Sin. — ⁶⁶ + et [ac]currebat ad-occurrendum ei OT Sin. — ⁶⁷ (introrsum)tangas me OT; tangas me Sin. — ⁶⁸ om sed OT Sin. — ⁶⁹ abi OT Sin. — ⁷⁰ venit (*aor.*) OT Sin. — ⁷¹ magdaneli Op Sin. — ⁷² ad-nuntiandum Op Sin; et evangelizavit Tb. — ⁷³ eius OT Sin. — ⁷⁴ quia OT Sin. — ⁷⁵ om illa OT Sin. — ⁷⁶ hoc-modo Op. — ⁷⁷ ut-primum invesperavit dies illa una-sabbatorum illorum OT; et fuit vespere dies illa una-sabbatorum Sin. — ⁷⁸ et ianuae (+ illae Sin) praeclusae fuerunt ubi (+ *igi*) fuerunt (om fuerunt Tb) discipuli occultati (+ fuerunt Tb) OT Sin. — ⁷⁹ (con)stetit Sin. — ⁸⁰ inter illos Tb. — ⁸¹ et ut-primum hoc OT; et hoc ut-primum Sin. — ⁸² + illis OT Sin. — ⁸³ + eius OT. — ⁸⁴ latus Op; latus + quoque suum Sin. — ⁸⁵ om et Sin. — ⁸⁶ om illi OT Sin. — ⁸⁷ cum OT Sin. — ⁸⁸ dixit illis Iesus deinde Op; deinde dixit illis Tb; dixit illis secundo Iesus Sin. —

Pater, et⁸⁹ ego quoque emitto vos. 22 Et hoc⁹⁰ ut-primum dixit, insufflav⁹¹ et dixit⁹²: Accipite Spiritum Sanctum. 23 Si⁹³ aliquibus (*sg.* quibusdam)⁹³ [re]miseritis peccata, [re]mittentur⁹⁴ peccata eorum⁹⁴; et [quae] quorum⁹⁵ prehensa facietis (= retinueritis), prehensa sint (= retineantur)⁹⁵. 24 Thomas (t'oma) autem unus⁹⁶ ex duodecim illis⁹⁷, cui [nomen] dictum-est geminus (*praed.*), non cum illis fuit⁹⁸, quando⁹⁹ venit Iesus. 25 Nuntiabant¹⁰⁰ alii¹⁰¹ illi¹⁰¹ discipuli: Quoniam vidimus¹⁰³ Dominum. Et ille¹⁰⁴ dixit illis: Nisi¹⁰⁵ videro in-manibus eius prodigium (= signum)¹⁰⁶ clavorum illorum¹⁰⁶, et adegero¹⁰⁷ digitum meum¹⁰⁸ in-locum illum clavorum¹⁰⁹, et attigero¹¹⁰ manu mea (*acc.*) latera eius¹¹⁰, non¹¹¹ credam. 26 Et post octo dies congregati-sunt¹¹² rursum¹¹² discipuli eius¹¹³, et Thomas quoque cum illis. Intravit¹¹⁴ Iesus cum illis (= apud illos)¹¹⁵ in-portas praeclusas (*dat.*, armenischer Instrumental = ianuis clausis?)¹¹⁶, et <con>stetit inter eos¹¹⁷ et eis-dixit¹¹⁸: Pax vobiscum! 27 Tunc¹¹⁹ dixit Thomae: Infer digitos tuos¹²⁰, et¹²¹ me-attinge hic (*adv.*)¹²¹, et vide manus meas, et¹²² infer manum tuam¹²², et adige¹²³ in-latus meum; et ne-fias¹²⁴ incredulus¹²⁴, sed crede! 28 Respondit¹²⁵ et ei-dixit Thomas¹²⁵: Dominus meus et Deus meus. 29 Dixit illi Iesus: Quia me-vidisti¹²⁶ et credidisti¹²⁷; beati¹²⁸ qui me non viderunt (*verb.* a-quibus non visus-sum)¹²⁹ et credent¹³⁰. 30 Multa¹³¹ alia quoque prodigia (*praed. sg.*) fecit¹³¹ Iesus coram discipulis illis¹³² suis¹³³, quae (*sg.*) non scripta¹³⁴ sunt (*sg.*)¹³⁵ in-libro hoc. 31 Quantum¹³⁶ autem descriptum-est¹³⁶, ut credatis¹³⁷, et ut credatis et vitam aeternam¹³⁸ recipiatis¹³⁹ nomine eius.

⁸⁹ om et OT Sin. — ⁹⁰ ut-primum hoc Op; cum hoc Sin. — ⁹¹ [in]sufflav⁹¹ + illos Tb. — ⁹² eis-dixit OT; dixit illis Sin. — ⁹³ si-igitur aliquae (= quaedam) OT Sin. — ⁹⁴ [re]mittentur illis OT; eis-[re]mittentur Sin. — ⁹⁵ si-igitur aliquae (= quaedam) ([quae] quorum Sin) apprehenderitis (= retinueritis) apprehensa (= retenta) erunt OT Sin. — ⁹⁶ + ille OT Sin. — ⁹⁷ om illis OT Sin. — ⁹⁸ fuit cum illis Op Sin. — ⁹⁹ quando (+ *igi*) Sin; ubi (*temp.*) + *igi* OT. — ¹⁰⁰ + illi (*dat.*) OT Sin. — ¹⁰¹ om alii illi Sin. — ¹⁰² om quoniam Sin. — ¹⁰³ + nos OT. — ¹⁰⁴ ille autem OT Sin. — ¹⁰⁵ si-igitur non OT Sin. — ¹⁰⁶ notam illam clavorum OT Sin. — ¹⁰⁷ deposuero OT; collocavero Sin. — ¹⁰⁸ digitos meos OT. — ¹⁰⁹ in-notam illam pedum Sin. — ¹¹⁰ collocavero manum meam in-latus eius OT Sin. — ¹¹¹ nequaquam OT Sin. — ¹¹² rursum congregati fuerunt (= erant) OT; rursum fuerunt Sin. — ¹¹³ discipuli abintus (= intus) Op; abintus discipuli Tb; discipuli in-uno loco Sin. — ¹¹⁴ et intravit OT. — ¹¹⁵ om cum illis OT Sin. — ¹¹⁶ in-ianuas perdusas (clausas Sin) OT Sin. — ¹¹⁷ discipulos Tb. — ¹¹⁸ dixit illis Op Sin. — ¹¹⁹ deinde OT Sin. — ¹²⁰ + hic Sin. — ¹²¹ om et me-attinge hic OT Sin. — ¹²² om et infer manum tuam OT. — ¹²³ colloca Sin; mihi-colloca + manum tuam OT. — ¹²⁴ incredulus fias (*verb.* operaris *pass.*) Sin. — ¹²⁵ respondit Thomas et dixit illi OT Sin. — ¹²⁶ vidisti me Sin. — ¹²⁷ credis Op; credis in-me (?) Tb. — ¹²⁸ + sunt OT; + erunt Sin. — ¹²⁹ qui me non viderint (*verb.* a-quibus non visus-ero) Sin. — ¹³⁰ in me credent (*verb.* credibilis-ero) OT (?) Sin. — ¹³¹ multa prodigia (= signa) alia (*pl.*) quoque operatus-est Op; multa alia quoque prodigia (= signa) operatus-est Tb Sin. — ¹³² om illis OT. — ¹³³ eius (= suis) Tb Sin. — ¹³⁴ descripta Sin. — ¹³⁵ sunt (*pl.*) OT Sin. — ¹³⁶ hoc autem scriptum-(descriptum- Sin) est Tb Sin; haec scripta-sunt Op. — ¹³⁷ + quia Iesus Christus (K'riste) est Filius Dei Ad'; quia Iesus Christus (K'ristē) Filius Dei est Tb; quia Iesus est Christus (k'ristē) Filius Dei Op; quia Iesus Christus (k'ristē) est Filius Dei Sin. — ¹³⁸ om aeternam OT Sin. — ¹³⁹ habeatis OT Sin.

21,1 Post hoc deinde (= iterum)¹ permanifestavit² Iesus³ semetipsum (*verb.* caput suum)³ discipulis suis super mare illud Tiberiadis (tiberiajsi); et⁴ permanifestatus-est hoc[-modo]⁴. 2 Fuerunt in-unum (= una)⁵ Simon Petrus (simon petre) et Thomas (t'oma), cui [nomen] dictum est geminus, et Nathanael (nat'anael), qui fuit a-Cana Galilaeae, et filii Zebedaei (zebedesi)⁶, et alii ex discipulis illis⁷ duo. 3 Dixit illis Simon Petrus: Ibo⁸ piscari⁸. Dixerunt illi (*dat.*): Ibimus⁹ nos quoque¹⁰ tecum¹⁰. Et¹¹ prodierunt¹² et gressi-sunt-ad (= ascenderunt)¹³ in-navem¹⁴; in-illa nocte nec¹⁵ unum¹⁵ prehenderunt. 4 Ut-primum¹⁶ illuxit¹⁷, stetit¹⁸ Iesus in-maris-margine illo¹⁹; non autem²⁰ agnoverunt²¹ Iesum²² discipuli illi²² quoniam²³ Iesus est. 5 Dixit illis Iesus: Pueri, habetis quid manducabile²⁴? Responderunt et ei-dixerunt: Non²⁵. 6 Dixit illis: Locate (= mittite) adhuc²⁶ dextram versus (= in dexteram) navis istius sagenam istam²⁶, et invenietis²⁷. Locaverunt, et non (*ver*)²⁸ poterant attractare (Ad* = attrahere; extractare = extrahere Ad^c) multitudo illa piscium²⁸. 7 Ei-dixit²⁹ discipulus ille³⁰ qui carus-erat Iesu (= quem diligebat Iesus), Petro³¹: Dominus³² est. Simon Petrus³³ ut-primum audivit quoniam³⁴ Dominus est, se-succinxit circumligamento³⁵, quia nudus fuit, et cecidit-in (= incidit) in-mare³⁶. 8 Et alii³⁷ illi³⁸ discipuli veniebant nave³⁹, quia non longe fuerunt ad-aridam⁴⁰, sed ut (= quasi)⁴¹ ducentis cubitis (*praed.*) tantum, attraxerunt plāgam (= rete; *verb.* ab-eis-attracta-erat plaga)⁴² illam una-cum⁴³ piscibus (*coll.*)⁴³. 9 Ut-primum⁴⁴ prodierunt ad-aridam⁴⁵, spectant⁴⁶ [quoniam] pruna locata-est⁴⁷, et piscis⁴⁸ unus⁴⁹ super illam et panis⁵⁰. 10 Dixit illis⁵¹ Iesus: Mihi-afferte⁵² ex piscibus istis⁵³ quos⁵⁴ vos⁵⁵ prehendistis nunc⁵⁶. 11 Intravit⁵⁷ Simon Petrus (simon petre), extractabat (= extrahebat)⁵⁸ sagenam⁵⁹ illam ad-aridam⁵⁹

¹ rursum OT. — ² manifestavit OT. — ³ semetipsum Iesus OT. — ⁴ et hoc-modo manifestavit Tb; manifestavit autem hoc-modo Op. — ⁵ simul OT. — ⁶ zebedēsi OT. — ⁷ eius OT. — ⁸ abibo retiari OT. — ⁹ veniemus OT. — ¹⁰ nos quoque veniemus (om tecum) Tb. — ¹¹ om et OT. — ¹² exierunt OT. — ¹³ intraverunt OT. — ¹⁴ + eb OT. — ¹⁵ nihil OT. — ¹⁶ et ut Op. — ¹⁷ illucescebat OT. — ¹⁸ <con>stetit Op. — ¹⁹ in-margine maris Op; super marginem maris Tb. — ²⁰ et non OT. — ²¹ sciebant OT. — ²² om Iesum discipuli illi OT. — ²³ quia OT. — ²⁴ obum habetis quidne OT. — ²⁵ + ipse autem OT. — ²⁶ plāgam (= rete) illam (istam Tb) dextram versus (= a dextris) navis illius OT. — ²⁷ + illi autem OT. — ²⁸ non-iam potuerunt protahere illam (om illam Tb) e (= prae) multitudo piscium OT. — ²⁹ dixit Petro OT. — ³⁰ om ille Op; + Petro 844. — ³¹ om Petro OT 844. — ³² quoniam Dominus OT. — ³³ + autem OT 844. — ³⁴ quia OT 844. — ³⁵ se-succinxit veste Tb; veste se-succinxit Op; convectione (= tunica) se-succinxit 844. — ³⁶ in(tro)iecit semetipsum (*verb.* caput suum) ad-mare OT 844. — ³⁷ alii autem OT 844. — ³⁸ om illi OT 844. — ³⁹ nave venerunt Tb; cum-nave venerunt Op; nave solum-veniebant 844. — ⁴⁰ terrae (= a terra) OT 844. — ⁴¹ om ut OT 844. — ⁴² et protrahebant (extrahebant Op) plāgam OT 844. — ⁴³ piscibus (*pl.*) plenam OT 844. — ⁴⁴ et ut-primum Op 844; ut Tb. — ⁴⁵ e(xtra)gressi-sunt ad-terram OT 844. — ⁴⁶ viderunt OT 844. — ⁴⁷ prunam positam (*verb.* locatam) OT 844. — ⁴⁸ piscem OT 844. — ⁴⁹ om unus OT 844. — ⁵⁰ panem OT 844. — ⁵¹ illi Tb 844. — ⁵² recipite OT 844. — ⁵³ illis OT 844. — ⁵⁴ + nunc Tb. — ⁵⁵ om vos OT 844. — ⁵⁶ om nunc Tb. — ⁵⁷ providit OT 844. — ⁵⁸ attrahebat OT; protrahebat 844. — ⁵⁹ ad-terram plagam illam Tb; plagam illam ad-terram Op 844. —

plenam permagnis piscibus (*coll.*)⁶⁰ centum quinquaginta et tribus; tantis plena fuit⁶¹, et non scissa-est plaga illa. 12 Eis-dixit⁶² Iesus: Venite, prandebimus (= prandeamus)⁶³. Et nemo (*ver vin*)⁶⁴ ex⁶⁵ discipulis audebat⁶⁵ interrogare eum⁶⁶: Quoniam tu quis es? sciebant⁶⁷ quia Dominus⁶⁸ est. 13 Recepit⁶⁹ panem illum Iesus⁷⁰ et tradebat⁷¹ illis, isto[-modo]⁷² quoque piscem illum⁷². 14 Hoc tertio (*verb.* tres vices = tertia vice) permanifestatus-est⁷³ Iesus discipulis illis⁷⁴, exunde (= ex quo)⁷⁵ surrexit a-mortuis. 15 Et ut⁷⁶ pranderunt, dixit Simoni Petro Iesus: Simon Ionae (ionajsi), tibi-carus-sum⁷⁷ ego⁷⁸ (= diligis me) amplius⁷⁹ his? Ei-dixit ille⁸⁰: Utique, Domine, tu scis⁸¹ quia mihi-carus-es tu (= diligo-te). Dixit illi⁸²: Perpasce⁸³ agnos (2° *verb.* arietes) meos. 16 Deinde dixit illi⁸⁴: Simon Ionae (ionajsi), tibi-carus-sum ego⁸⁵? Dixit illi⁸⁶: Utique, Domine⁸⁷, quia mihi-carus-es tu. Ei-dixit⁸⁸: Perpasce pecora⁸⁹ mea⁸⁹. 17 Dixit⁹⁰ illi⁹¹ tertio (*verb.* tres vices = tertia vice)⁹²: Simon Ionae (ionajsi)⁹³, tibi-carus-sum⁹⁴ ego⁹⁵? Attristatus-est⁹⁶ Petrus, quia dixit illi tertio (*verb.* tertia vice)⁹⁷ tibi-carus-sum⁹⁸ ego⁹⁹? et dixit illi: Domine, tu omne scis¹⁰⁰, et tu omne¹⁰¹ agnoscis (*it.*)¹⁰², et¹⁰² quia mihi-carus-es tu. Dixit illi Iesus: Perpasce oves meas. 18 Profecto (mart'liad) iustum (mart'ali)¹⁰³ loquor tibi, quia¹⁰⁴ dum puer fuisti¹⁰⁴, a-[temet]ipso (*verb.* a-capite)¹⁰⁵ concingis (*it.* = concingebas) cincturā (*acc.*) et is (*it.*)¹⁰⁵ quocumque vis; quando autem senueris, tibi-sublevabuntur manus¹⁰⁶, et alii te-concipient (*fut. I*) et te-ducent¹⁰⁸ a-quo[-loco] (*sada + it'*)¹⁰⁹ non voles. 19 Hoc¹¹⁰ dixit, quia¹¹¹ edocebat¹¹¹ qua morte glorificabit (= glorificaret) Deum. Et hoc ut-primum dixit, dixit¹¹² illi: Insequere¹¹³ me! 20 Reversus-est¹¹⁴ Petrus (petre) et vidit discipulum illum,

⁶⁰ piscibus (*pl.*) qui fuerunt...tres OT 844. — ⁶¹ om tantis plena fuit Op; et (om Tb?) tanta fuit Tb 844. — ⁶² dixit illis Tb 844; dixit illi Op. — ⁶³ et (om Tb) prandebimus (prandete Op) OT 844. — ⁶⁴ nemo (*ara vin*) 844; iam-non quis OT. — ⁶⁵ ausus-est ex discipulis (+ illis 844) OT 844. — ⁶⁶ ex illo 844. — ⁶⁷ noverant Op 844. — ⁶⁸ Dominus a-se (= ipse) ille Op; a-se Dominus ille Tb. — ⁶⁹ venit Iesus et recepit Op 844; recepit Iesus Tb. — ⁷⁰ om Iesus OT 844. — ⁷¹ tradidit OT 844. — ⁷² et piscem illum isto-eodem [-modo] OT 844. — ⁷³ manifestatus-est 844; (eis-)manifestavit OT. — ⁷⁴ suis OT 844. — ⁷⁵ cum OT 844. — ⁷⁶ ubi (*temp.*) OT; ut-primum OT. — ⁷⁷ tibi-carus-sum-ne Tb. — ⁷⁸ ego-ne Op 844. — ⁷⁹ magis (= plus) OT 844. — ⁸⁰ dixit illi OT 844; + Petrus OT. — ⁸¹ nosti 844. — ⁸² dixit illi Iesus OT; dixit Iesus illi 844. — ⁸³ depasce Tb 844; <de>pasce Op. — ⁸⁴ deinde dixit illi Iesus secundo OT; dixit illi secundo Iesus 844. — ⁸⁵ ego-ne OT 844. — ⁸⁶ dixit illi Petrus OT; ei-dixit 844. — ⁸⁷ + tu nosti Op 844; tu scis Tb. — ⁸⁸ dixit illi Ad^c; dixit illi Iesus OT 844. — ⁸⁹ oves meas OT; oves meas illas 844. — ⁹⁰ deinde dixit Tb. — ⁹¹ + Iesus OT 844. — ⁹² tertium OT 844. — ⁹³ ionajsi OT 844. — ⁹⁴ tibi-carus-sum-ne Tb. — ⁹⁵ ego-ne Op 844. — ⁹⁶ contristatus-est OT. — ⁹⁷ tertium + Simon Ionae (ionajsi) OT 844. — ⁹⁸ tibi-carus-sum-ne Tb. — ⁹⁹ ego-ne OT 844. — ¹⁰⁰ omne tu nosti OT. — ¹⁰¹ omne tu Op. — ¹⁰² nosti: om et OT. — ¹⁰³ amen amen OT. — ¹⁰⁴ ubi (*temp.*) fuisti iuvenis OT. — ¹⁰⁵ concinxisti a-temetipso (*verb.* a-capite suo) et ambulabas OT. — ¹⁰⁶ tibi-(ex)levabantur manus tuae OT. — ¹⁰⁷ concingent (*fut. II.*) te OT. — ¹⁰⁸ te-abducent Tb; abducent te Op. — ¹⁰⁹ quo (*vidre interrog.*) OT. — ¹¹⁰ + autem OT. — ¹¹¹ et scire-fecit OT. — ¹¹² + deinde OT. — ¹¹³ <introrsum>sequere OT. — ¹¹⁴ conversus-est OT. —

qui carus-erat Iesu (= quem diligebat Iesus), quia¹¹⁵ sequebatur¹¹⁵, qui quoque¹¹⁶ annisus-est pectori¹¹⁷ et interrogavit¹¹⁸: Domine, quis est traditor (*verb.* tradens) tuus¹¹⁹? 21 Hunc ut¹²⁰ vidit Petrus (petre)¹²¹, dixit Iesu: Domine, ad-hunc (*term.*) quid¹²²? 22 Dixit illi Iesus: Si-igitur volam ut¹²³ stet (= maneat) iste [usque] ad-meam ventionem (= adventum)¹²³, ad-te quid? Tu insequere me¹²⁴. 23 Et egressum-est verbum hoc ad(versus)¹²⁵ fratres, quoniam discipulus ille non morietur. Et non dixit illi Iesus¹²⁶: Non morietur, sed: Si¹²⁷ volam quoniam¹²⁸ <si> stet [usque] ad-meam ventionem (= adventum)¹²⁸. 24 Hic est discipulus ille, qui testatur propter illum (= de eo)¹²⁹, qui¹³⁰ quoque perscripsit¹³⁰ hoc, et scimus¹³¹ quia verum est testimonium eius. 25 Est autem¹³² aliud¹³³ quoque multum quantum operatus-est (= fecit) Iesus¹³³, quod¹³⁴ si-forte perscriptum fuit (= esset)¹³⁵ singillatim, non-forte (*vermca*)¹³⁶ regio (= mundus) haec continuit (= cepisset) descriptos illos libros (*coll.*).

¹¹⁵ om quia sequebatur OT. — ¹¹⁶ + *igi* Op. — ¹¹⁷ in-cenatione (= cena) illa pectori eius OT. — ¹¹⁸ ei-dixit Tb; dixit illi Op. — ¹¹⁹ qui tradit te OT. — ¹²⁰ *igi* (sic!) Op; ut-primum Tb. — ¹²¹ + et Op. — ¹²² propter hunc quid dixisti OT. — ¹²³ esse (commorari) istum (*gen.*) donec veniam OT. — ¹²⁴ me <introrsum>-sequere OT. — ¹²⁵ inter OT. — ¹²⁶ + quoniam OT. — ¹²⁷ si-igitur. — ¹²⁸ istum (*gen.*) esse (commorari) usque ad ventionem meam OT. — ¹²⁹ hoc Op; haec Tb. — ¹³⁰ et qui descripsit OT. — ¹³¹ novi Op; scit Tb. — ¹³² et sunt (est Tb) OT. — ¹³³ alia quoque multa quae operatus-est (= fecit) Iesus Op; aliud quoque multum prodigium (= signum) quod operatus-est Iesus Tb. — ¹³⁴ quae OT. — ¹³⁵ describebantur (= describerentur) OT. — ¹³⁶ nec-adhuc (nec-adhuc-forte Tb) cogito (om cogito Tb) quomodo-forte (om quomodo-forte Tb) regio haec sibi-reliquit (= cepisset) perscriptos libros. Amen (om amen Tb) OT.